

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztörtökön.
Előfizetés: Egész évre 12 k., fél évre 6 k.,
negyed évre 3 k. Egyes szám ára 12 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. CSILLAG KÁROLY OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-u. 7. sz. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítanak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény, Nyilttér sora 30 f.

A tanítók dolga.

Zombor, 1906. szeptember 5.

A két nagy gyűlés, melyet a magyarországi tanítók tartottak meg Budapesten, megdöbbentő mélységeit mutatták be a tanítók nyomorúságának. A nemzet napszámosai ma is ugyanabban a súlyos anyagi helyzetben sanyolódnak, melyben tíz esztendő előtt. Helyzetük nem javult, valahányszor a magyar tanítóktól megszokott alázatos hangon kértek valamit, igényeiken kívül nem kaptak semmit. A nagy elégtelenség, amely a tanítótság körében dúl, elemmentáris erővel tört ki a gyűléseken. Emberemlékezet óta panaszkodnak a tanítók rossz javadalmazásuk miatt, a nyomorgás, sőt inség állandó lakói sok falusi iskola háznak.

Nem mondhatnók ugyan, hogy utóbbi évtizedben nem emelkedett volna a tanítók jövedelme, de ez az emelkedés éppenséggel nem áll arányban az életigények s az élelmiszerek árának emelkedésével. Négy száz forint a minimuma a tanítói fizetésnek s ebből manapság még egy gyári munkás sem tud megélni. Amidőn a tanítónyomorúságról van szó, nem beszélünk a városi tanítókról, akiknek nagyobb alapfizetésük és számos mellékjövödelmük van, hanem a falusi, leginkább nemzetiségi vidékeken működő tanítókról, akik pedig oly nagyfontosságú kulturmissziót teljesítenek. Ezer és ezer tanító van ilyen, s egyik legfontosabb feladata az államnak és társadalomnak, hogy ennek a magyarországi kulturviszonyokra oly szégyenletes állapotnak véget vessen.

Az idén már nem kértek, hanem

követeltek a tanítók, olyan radikális hangokat még egy tanító gyűlésen sem hallottunk. Nem is beszéltek másról, mint a maguk nagy nyomorúságáról, s elkéservede tárgyalták az állam és a társadalom közömbösségét.

És ami szintén legelőször történt meg, egyes kollégák felszólították a tanítókat, hogy a nemzetközi osztályharc alapján szervezkedjenek és igyekezzenek jogos érdekeiknek érvényt szerezni. Nagy megnyugtatásunkra szolgál, hogy a nemzetközi harcra adó felszólítás a hazafias megnyilatkozások egész sorozatát váltotta ki a tanító gyűlésből, a nemzet napszámosai ma is ugyanazok, akik voltak annyi évszázadon keresztül: becsülettel szolgálják a hazát, az ifjú nemzedék szívébe ültetik a hazafias lelkesedés plántáját, amely kikél és megtartja a néppel az ezer esztendő s hazát.

Intő jel azonban ez az incidens az illetékes körökre nézve, hogy ne várakoztassák sokáig a tanítósgót, orvosolják sérelmeit, mert Isten óvja Magyarországot attól a veszedelemtől, hogy a tanítói kar is a mindent ígérő internacionale karjai közé vessen magát.

Kevés az, amit a tanítók kérnek. Jóval kevesebb aránylag, mint amit a munkások követelnek az ő bérmozgalmakban. Ha igaz az, hogy a német-francia háborút a német iskola mesterek nyerték meg, — pedig az igaz — akkor megdönthetlen tény az is, hogy Magyarország jövője egy hazafias szellemű áthatott megelégedett tanító kar vállain nyugszik.

Van-e időnk?

Elmélkedem a szegedi ipar-kongresszuson mondottaktól, melyek közgazdasági életünk csaknem minden mozzanatára kiterjedtek és fölmerül előttem a kérdés, vajon az a helyes-e, melylyel a kereskedelmi miniszter államtitkárának: Sztérenyi Józsefnek fejtegetéseit és kijelentéseit fogadták, az államtitkárnak szözlak-e, vagy az általa hangoztatott igazságoknak. Mert ha a kongresszus személyi kultuszát üzőtt, akkor a józan nemzetgazdaság pecsenyéje Magyarországon a porba hullott. Ellenben ha a szegedi kongresszuson résztvettek Sztérenyi elveit helyeslik és követik, bátran nézhetünk közgazdasági viszonyaink jövő alakulása elé, bár azok, az igazat megvallva, rőzsásáknak éppen nem mondhatók.

Sztérenyi államtitkár fejtegetéseinek lényege az, hogy ha a magyar állam az iparfejlesztés terén és a magyar társadalom az iparpártolás terén a maga súlyos és sokoldalú, levszerű és lankadást nem ismerő kötelezettségeit és kötelességeit teljesíti, akkor „aránylag nem nagyon hosszú idő múlva” — „meg fog változni gazdasági helyzetünk”; más szavakkal, okos és szorgalmas munkássággal ipart kell teremtenünk és ez esetben létesíthetjük az önálló vámterületet; ehez azonban bizonyos idő kell. Amiből logikusan csak az következik, hogy: jelenleg az önálló vámterület nem létesíthető, mert annak előfeltételei — az ipari alapok — nálunk nincsenek meg.

Az most már a kérdés, hogy mennyi az az „aránylag nem nagyon hosszú idő”, amire a szükséges ipari alapok megteremtésére a magyar államnak és a magyar társadalomnak az államtitkár szerint föltétlen szüksége van. Aligha csalódnunk, ha ezt az időpontot

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban az I-sőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

AGNES-

FORRÁS-f, mely ideges gyomorban, légcső-, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágulás, vese- és hólyagbántalmak esetében 26 év óta kitűnő eredménnyel használtatik és ragályos betegségek, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz

helyett a basteriummentes mohai AGNES-forrás vízzel éltek.

Számos orvosi szaktekintély által ajánlv. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfőltéresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített vízű, sőt a szó daviszról is olcsóbb, hogy az AGNES-forrás vizét a legegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismeretű füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Kedvelt borvíz!

Főraktár: Ifj. Heindlhoffer Róbert úrnál Zomborban.

1917-re, tehát 11 esztendőre tesszük. Erre utal maga az államtitkár is, aki nem ugyan a díszbeszédében, de ugyanakkor a bankett alkalmával, a fehér asztal mellett úgy nyilatkozott, hogy „1917-ben már nem szabad adott helyzetben lennie nemzetünknek” és hogy „a jelenlegi kormány egész politikája oda irányul, hogy, ha 1917-ben fölszabadul a nemzet (az Ausztriával létesített közös vámterület adott helyzetéből) oly állapotban legyen, hogy a keszültség ne legyen oka elhatározásának elhanyagolásában”.

Jövendő boldogulásunk egyik nagy kérdése, hogy elég lesz-e az 1917-ig hátralevő 11 év ipari hátramaradottságunk pótlására. Lehet, hogy elég lesz, ez esetben az önálló vámterület föllállítása nem fog reánk nézve nemzetgazdasági kárral jární. Lehet azonban, hogy nem lesz elég és ez esetben újból be fogják gyöngyölgelni az önálló vámterület zászlóját.

De legyen ez az idő elég, vagy elégtelen, annyi bizonyos, hogy a Wekerle-Kossuth-Apponyi-Andrássy kabinet, melynek nevében Sztényi beszélt, a mai időket még mindig nem tartja alkalmasoknak arra, hogy a gazdasági szélváltást létesítse, ezzel azonban igazolja az előző kabineteket: Széll is, Tisza István is, akik az önálló vámterületet bizonyos körülmények között kieroszakolhatták, vagy legalább kieroszakolni megkísérelhettek volna, de nem tették, mert ezzel az ország gazdasági életére ütöttek volna gyógyíthatatlan sebet; — sőt igazolták a függetlenségi pártot is, amiért Széll alatt az önálló vámterületet a gyakorlati politikában elejtette, programponturn azonban nagy bölcsen megtartotta. Es igazol még egyet, azt tudni illik, hogy mily égbekiáltó vétek volt elpocskolni a nemzeti munka idejéből azt a 3 évet, melybe kizárólagosan a magyar vezényszó kikiáltása és szerencsésén szegre akasztása került.

Rövid napok múlva megkezdődnek a kiegyezési tárgyalások az osztrák kormánnyal és igen jellemző a hír, hogy e tárgyalások a király elnökle alatt fognak folyni! Bizonyos, hogy a két kormány tárgyalásainak az lesz az eredményök, hogy a jelenlegi gazdasági viszony valahogyan 1917-ig meghosszabbítatik. Magyarország léteérdeke azonban azt parancsolja, hogy ipart teremtsünk és önálló, független gazdasági berendezést létesítsünk, mely nagy feladat elvégzésére, a mi ismert viszonyaink között, 50 év sem sok; annál aggasztóbb tehát, hogy csak 11 év áll rendelkezésünkre. — Fogjunk tehát össze mindannyian, a magyar állam az ipar fejlesztésére és a magyar nemzet a magyar ipar támogatására. Ne csak a tulipán kötelezzen bennünket a magyar ipar támogatására, melynek jegyében a folyó év első felében — sajnos — 73 millióval emelkedett bazánkban az osztrák behozatal. Tegyen minden magyar hazafierős fogadást a nemzeti munka foglalkoztatására és megbecsülésére; ezt a fogadást tartsa is meg és akkor 1917-ig is elég időnk lesz a gazdasági önállóság biztosítására.

Közigazgatási bizottsági ülés a városnál.

Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottsága hétfőn délután 3 órakor Fernbach Károly főispán elnökle alatt tartotta meg rendes havi ülését. Jelen voltak: Hauke Imre polgármester, Alföldy Arpád dr. h. polgármester, Gyurisits György főjegyző, dr. Thurszky Zsiga ügyész, Poppovits István főorvos, Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Sztankovits György főmérnök, Popovits Aurél, főügyész helyettes, dr. Konyovits Dávid bizottsági tag és Radisits Lázár a bizottság jegyzője.

Mindenekelőtt Hauke Imre polgármester jelentése szerint a közigazgatás ügymenete a múlt hónapban kielégítő volt.

Dr. Poppovits István t. főorvos havi jelentése szerint a közegészségi állapot kedvező volt. Az általános körmozgalom sem volt élénkebb, mint az előző évek ezen időszakában. Az általános népmozgalmi adatok teljesen kielégítőek voltak, miután 59 halálesettel szemben az éve született gyermekek száma 80 volt. Orvostudományi szempontból megvizsgáltattak a helyi piac élelmi czikei, mely alkalommal az élvezhetetlen gyümölcs-félék a rendőség részéről elkoboztattak s megsemmisítettek. Megvizsgáltattak a helybeli mézszárszékek is, amelyek egy-két eset kivételével teljesen kifogástalan állapotban találtattak. Azon mézszárszékek tulajdonosaival szemben, akiknek helyiségeiben a köztisztaság nem volt kifogástalan, a feljelentés megtétele. Házasságra kelt párok száma 14 volt.

A törvényhatósági m. kir. állatorvos havi jelentése szerint az állategészségügyi viszonyok kedvezőbbek voltak, mint az elmúlt hónapban.

Popp György kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy a múlt hónapban befolyt: egyenesadóban 68.923 kor. 22 fill., hadmentességi díjban 4 kor., bélyeg- és jogilletékben 11.600 kor., fogvasztási- és italdobban 7750 korona, tanítói nyugdíjban 613 kor., országos betegápolási pótdobban 1938 kor. 14 fill.

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án tartotta meg rendes havi ülését Fernbach Károly főispán elnökle alatt. Jelen voltak: bajsai Vojnits István alispán, Michailovits Kornél főjegyző dr. Mikosevits Kanut főügyész, dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Popovits Aurél főügyészhelyettes, Soultéty Ferencz árv. elnök, Szemző Gyula, Latinovits Géza nagybirtokos és Egl József apátplébános bizottsági tagok, Scherer Rezső mint a bizottság jegyzője.

A főispán szívélyes szavakban üdvözölvéen a megjelenteket, az ülést megnyitotta. Illy György törvényhatósági állatorvos jelenti, hogy augusztus hóban kedvezőlembek voltak mint az elmúlt hónapban. Megfelelő intézkedések megtétek.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1906.

augusztusban befizetett 1.880.532 kor. 67 fl. 1905. augusztusban befizetett 448.364 kor. 75 fl. Az elmúlt hóban több 1.432.167 kor. 92 fl. 1906 január 1-től augusztus végéig befizetett 5.661.545 kor. 26 fl. 1905. január 1-től augusztus végéig befizetett 2.978.464 kor. 38 fl. Ez évben több 2.688.080 kor. 88 fillér.

Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő a tankötelezettségi törvény pontos végrehajtására és a népiskolai ifjúsági könyvtárak megrendelése tárgyában terjesztette a közigazgatási bizottság elé szakszűrő és a legnagyobb körültekintéssel összeállított jelentését. A legszigorubban utasítottak Boldogasszonyfalva, Csurog, Dunagárdony, Felsőkabol, Alsókabol, Káty, Mozsor, Sajkásszentiván, Sajkásgyörgye, Sajkáslak, Titel, Tündéres, Zsablya, Nagybaracska, Szilberek, Kiskér, Bácsszentiván, Bezdán, Pacsér és Zenta, hogy iskoláik számára az ifjúsági könyvtárak megrendelése iránt haladéktalanul intézkedjenek.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota általánosságban kielégítő, a megrongált utszakaszok és műtárgyak helyreállítása folyamatban van.

A folyó évi kavicsfedanyag szállítása folyamatban van, több utvonalon befejeztetvén, részben bizottságilag felülvizsgáltatott és átvétetett. Az új út- és hidépítési munkák az aratási idő alatt lassabban haladtak előre.

A bács—zsablya—titeli törvényhatósági közút 0—4187 km. szakaszán Bácsban az új építési munkák nagy erővel folyamatban vannak és azok a hengerelési munka kivételével a befejezéshez közelednek.

A zombor—őbecsei törvényhatósági közút 6736—866 km. szakaszán Őbecse és Szenttamás között az utépítési munkák folyamatban vannak és kevés kivétellel befejeztettek.

Az őbecse—törökbecsei törvényhatósági közút 4.530—7.835 km. szakaszán az utépítési munkák $\frac{1}{4}$ -részben elkészültek.

A topolya—verbászi törvényhatósági közút 11—1902 km. szakaszán az utépítési munkák kevés kivétellel befejeztettek és a befejezett utszakaszok a forgalomnak átadattak.

A zsablya—zsablyai révhez vezető törvényhatósági közúton az u. n. „Fekete hídnek” vasbetonszerkezettel való újbóli építési munkálatai folyamatban vannak. Az anyagok szállítása és a vasbeton cölöpök beverése befejeztetett, a merevítő tartók elhelyezése folyamatban van.

A katymári vasút állomáshoz vezető törvényhatósági közút kiépítéséhez szükséges földmunka házi kezelésben való eszközzése iránt a szükséges előintézkedések megtétek.

A zombor—bezdáni törvényhatósági közút 22—23 km. között a szükséges új ülgyfakoriátok felállítása, valamint a bezdáni gőzhajóállomáshoz vezető törvényhatósági közúton levő ferenczcsatornai járomhid helyreállítási munkálatai folyamatban tétettek.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelője alatt álló fogházban példás rend és tisztaság van.

* **Eljegyzés.** Lelbach Gyula, Lelbach Antal öröközveiai fűdbirtokos fia eljegyezte bajsai Vojnich Magdát, néhai bajsai Vojnich Máté és neje Szkendervics Nella leányát.

* **Hazafias szerb ügyvéd.** Ujvidékről jelentik: Egy pénteken tartott sommás-per tárgyaláson a bíró a szakértő tanuk kihallgatása végett a tárgyalás folytatását október 6-ra tűzte ki. Dr. Gosztovits Pál szerb ügyvéd erre kijelentette, hogy október 6-án nem tárgyal. A bíró kérdésére, hogy miért nem, azt válaszolta az ügyvéd, hogy e nemzeti nagy ünnepen nem tárgyal. A bíró az ügyvédnek igazat adva, okt. 5-re tűzte ki a tárgyalást és dícsérelt nyilatkozott eljárásáról.

* **Elégett termés.** Zentáról jelentik lapunknak, hogy Barna Lukács ottani gazdamester összes ideai termése mintegy 1600 kereszt gabona, a tűz martaléka lett. A kár — mivel az elégett gabona nem volt biztosítva — a 15.000 koronát is meghaladja.

* **Az ujvidéki „Határőr“** című függetl. és 48-as politikai lap, mely Teleki Arvéd gróf orsz. gyűlési képviselő lapvezérlétével és Mayer József felelős szerkesztése mellett megjelen, kiváló erővel gyarapodott, a mennyiben az országszerte előnyösen ismert közjogi író, dr. Kalmár Antal, szeptember 1-től e lap főmunkatársa lett.

* **Polgári iskola Topolyán.** A topolyaiaknak régi vágyuk, hogy a tizenötözezer lakost számláló város lakói ne legyenek kénytelenek gyermekeiket idegenbe küldeni és e célból már régen tervezik polgári iskola felállítását. A képviselőtestület most nagyszabású mozgalmat indított meg az iskola felállítására érdekében, elhatározta, hogy a közoktatásügyi miniszterrel kérvényezik az iskola felállítását és érdekében anyagi áldozatra is készek. A kérvényt képviselőjük, Balogh Ernő utján akarják a miniszterhez juttatni.

* **Véres vasárnap Obcsén.** Obcséről jelentik, hogy ott vasárnap délután és éjjel a falu legényei között valóságos harc volt. Bicskázások és lövöldözések rémitgették a lakosságot. A legények közül kettőt megöltek, 24 sebesült fekszik a kórházban.

* **Vásáregyedély.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Bács-Bodrog megye területéhez tartozó Szond községben minden hét szombati napján sertés és juh felhajtással egybekötött helypiaszorás nékülíi hetivásár tartassék.

* **Pusztító tűzvész.** Magyar-Kanizsáról írják: Itt e hó 3-án nagy tűz támadt, melynek több ház a melléképületekkel együtt áldozatul esett. Sok állat elpusztult.

* **Kiállítás Zentán.** A Zentai Gazdakör által Zentán rendezendő országos jellegű baromfi-, zöldség- és gyümölcs-kiállítás munkálatai teljes erővel folynak. A kiállítást a tűzoltó palota remek magyar stílusú épület csoportjában (tervezte: Leitersdorfer) és udvarain tartják meg. A kiállítás minden osztályára eddig beérkezett jelentések teljesen biztosítják a kiállítás sikerét, melynek emelésére az arra félkért szakemberek a kiállítás területén naponként gyakorlati előadásokat fognak tartani. A rendelkezésre álló okleveleken és érmeiken kívül a kiszagdák és kistermelők pénzbeli díjazásban is részesülnek. A csoportos látogatók elszállásolásáról a Gazdakör kellőképpen gondoskodott. A kiállítás f. é. szeptember hó 22-én délelőtt tíz órakor nyílik meg.

* **Orozva megtámadta.** Hodos János és társai felszözeztetváni lakosok több kocsival hazafelé tartottak, midőn velük szembe jött Csicsovszky Antal bajai fuva-

ros. Kitérni egyik sem akart, midőn szövtárs kerekedett az utolsó kocsin ülő emberekkel. Csicsovszky látszólag elhajtott, de midőn gondolta, hogy Hodos és társa nem néznek vissza, megállította kocsiját és kivette annak egyik lőesét és azzal úgy vágta Hodos Jánost fejbe, hogy az súlyos sebével a kórházban fekszik.

* **Szurkáló kocsis.** Schuller Antal Regőczen felfogadta Pécsi Ferenczet, hogy kocsiival vigye haza Garára. Midőn Garára értek az utozán összeveszték, mi-közben Pécsi Schullert zsebkésével több helyen megszurta — Ezért a bíróság 8 napi fogházra és 20 kor. pénzbüntetésre ítélte.

Henneberg-Selyem
osakis közvetlenül; fekete, fehér és színes, 60 krajczártól 11 frt 35 krig méterenkint blúzok- és ruhákra. Portó- és vámmentesen házhoz szállítva. Gazdag választék.

Selyemgyár Henneberg Zürich. 1.

Bács-Bodrog vármegye az országos monografia keretében.

Az országos monografia-bizottság, mely a Magyar tud. Akadémia és hazánk íróvilágának jeleseit toborozta a zászlaja alá, ez évben sorra veszi Bács-Bodrog vármegyét, hogy az ország e nagy és jelentős vármegyének gazdag multját a legősibb nyomoktól a mai napig megörökítse, valamint jelen kulturájának hűséges képét megalkossa.

A millennérís esztendőben ébredt az eszme Jókai Mór ötletéből: gyűjtjük össze hazánk dicsőséges multjának írott emlékeit, faluról-falura, vármegyénként Adjunk a jövendő századok számára kész munkát, olyan historizáló nemzetünknek, a melyhez hasonló a világtörténelem egyetlen nemzete sem mutathat fel.

— Sisisufi munka, merőben lehetetlenség! — mondta akkor Rákosi Jenő, az írók egletének elnöke.

És ezzel a „biztatással“ találkozott első ízben az eszme.

De a vállalkozók nem riadtak vissza. Az ország legelső tudósi léptek szövettségbe Rákosi Jenő elnökelete alatt és megtették vezető főszerkesztőül dr. Borovszky Samut, a Magyar tud. Akadémia jeles történészt. Hosszú névsort kellene leírunk, ha valamennyit fel akarnók sorolni, akik a lehetetlenség e munkájára vállalkoztak. A tudás minden ágából a legkiválóbbakat gyűjtötték össze; maga Jókai Mór biztatta és toborozta az országos monografia-bizottságot. Így került egyvüvé Berzeviczy Albert, a későbbi miniszter, Bedő Albert, az államtitkár, Rónay Horváth Jenő, a kiváló hadtudós, ma már generális, Vécsey Tamás, a jogászok korifeusa, Lóczy Lajos, az Akadémia világhíres természetűtűdosa, Bárony István, a vadász-író, Falk Miksa, szerkesztő, Konkoly-Thege Miklós csillagás, Dedek-Crescens Lajos történész, Hock János a pap-szónok; sőt a Szinnyey József is magára vállalta a maga részét. És még vagy fél száz író, meg tudós.

Ez volt a nagy szövetkezet, a szellemi tábor, a mely belefogott a sisisufi feladatba. És az eszme tetet öltött. A miniszterek kirendeleketet bocsátottak ki; maga Széll Kálmán megleghangú pártfogásába vette a

vállalkozást, utána a többi kormányférfiak, valamint az ország hercegei primása, De persze a kezdet nehéz volt. Az első vármegye monografiája, Abauj megyéje, másfél esztendő alatt sem készült el. Ekkor tört ki csak, hogy igazán sisisufi munkára vállalkoztak. Hanem há a kezdet nehézségén már túl esett az országos bizottság és tíz év alatt elkészült tíz vármegye köteté.

Ez alkalommal sorra került Bács-Bodrog. A magyar tudományos Akadémia igazgató-tagja, dr. Borovszky történelész, értesítette a vármegyének hivatalos hatóságát, hogy még ebben az esztendőben megkezdji az országos bizottság Bács-Bodrog történelének megírását. A középponti bizottság a munkálatok vezetésére delegálta Vírter Ferencz szerkesztőt, a ki már meg is kezdte tárgyalásait. Vármegyének alispánja szíves készséggel fogadta a kiküldött szerkesztőt és folyó hó 9-ére összehívta a helyi monografia-bizottságot, a mely a középponti szerkesztővel karöltve megállapítja a nagy munka tervezetét. A mi vármegyének gazdag levéltárának áttanulmányozására a középpontból kiküldik dr. Reisz Lajos Ede belügyminiszteri titkárt, a történelmi társulat igazgató-tagját, hogy a vármegyének történelének megírására az adatokat levszegyűjtse és kiegészítse az országos levéltári okleveles följegyzésekkel.

A Bács-Bodrog vármegyei monografia a következő tartalmat fogja egybefoglalni:

1. Vármegyének természeti viszonyai, geológiája, állat- és növényvilága. Ezt a fejezetet Lóczy Lajos egyetemi tanár, akadémikus természetűdös vállalta magára. — 2. Községeink története a legrégibb oklevelek nyomoktól, valamint birtokviszonyai a királyságunk első századaitól napjainkig. E fejezet megírására Vírter Ferencz szerkesztő beutazza a vármegye összes községeit, hogy azoknak leveles-ládáiból szerezzék be azokat az adatokat, a melyek az országos levéltárból hiányoznak. — 3. Külön szerepelnek Zombor, Szabadka, Baja, Zenta, Ujvidék történelnei. — 4. Bőséges fejezet lesz a vármegye nép-életének leírása, a népszokások, költészet, regé és monda gyűjteménye. — 5. Mezőgazdaságunk és állattenyésztésünk szakszerű tanulmányozására a központ kiküldi dr. Heller Farkas földmívelésügyi miniszteri titkárt. — Erdészatunk és vadászatunk szintén megfelelő módon lesz megörökítve a munkában. — Iparunk, közlekedésünk, viszályozásunk szakszerű bírálat alá kerül. — Éppen így népnevelésünk, törvénykezésünk és közegészségügyünk. — Terjedelmes fejezet ismerteti majd vármegyénk oly szállóteinek munkáját, akik — a legrégibb időkől mai napig — a kultura szolgálatában állottak, akár mint a közélet tényezői váltak emlékezetessékké. — Legnagyobb tér természetesen a vármegye története számára jut. Legősibb historiai nyomokból kiindulva, okleveles és részletes összegzése lesz ez a vármegye ez év történelének. Ennek a fejezetnek többben lesznek a megmunkálói, Reisz Lajos Ede belügyminiszteri kebelbeli történész vezetése alatt. — Végezetül következik a vármegyében szerepelt, itt törzstűdös nemesi családok geneológiája; régi, már

kihalt családok földesúri története éppen úgy mint a ma is élő nemességé.

A szellemi tartalom mellett több százra menő kép, eredeti fényképfelvételek, vagy történelmi becsü Karocok, rajzok fogják tarkítani a munkát. A vármegye úrialkai, kastélyai, történelmi emlékei, romjai, jellemző és szép tájai, népviseletek, mezőgazdaságunk kiválóbb objektumai, egészítik ki az illusztrációkat.

A vaskos kötet a jövő év végére el is készül.

Tanügy.

A közoktatásügyi miniszter a tanítókért. A mily örvendetes tudomásul vesszük a kultuszminiszter körrendeletét, épügy dhajtanak — mint ezt már vezércikkünkben érintettük — hogy a népiskolai tanítókról is felekezeti különbség nélkül ily módon gondoskodás történjék. Alapvető kultur munkásaink megérdemlik ezt! — Korszakot jelent az a körrendelet, amelyet Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter intézett Zombor városához és Bácsvármegyéhez a felső nép- és polgári iskolai tanítói fizetések rendezése ügyében. E körrendelet, amely a törvényhozás alapos munkájának az előszele, kimondja a nagy elvet, hogy minden felső nép- és polgári iskolai tanító, akár állami, községi vagy felekezeti egyforma fizetést kap és pedig a segédtanító kezdő fizetése 1400 korona, aki segédtanítói rangban már négy évet töltött, 1600 korona, a rendes tanítóé 2200 korona. Ha a község vagy felekezet e fizetést nem tudja megadni, köteles államszegélyért folyamodni, hogy a tanítói fizetéseket kiegészíthesse. A fizetésrendezés már év július 1-től kezdődik.

Iskolai értesítés. A zombori áll. segélyezett közs. iparos tanonciskolában az 1906/7. tanévi beiratások szeptember hó 6., 7., 10., 11., 12. és 13-án délután 6—8 óráig eszközöltetnek a belvárosi rkath. elemi fiúiskola rajzterem helyiségében. A tanítás szeptember hó 14-én veszi kezdetét. Tandíj 6 korona, melynek fele beiratáskor, fele pedig az 1907. évi február hó 1-én fizetendő az igazgatóságnál. A tanulók a beiratáshoz ellenőrző könyvkét magukkal hozni tartoznak. — Felhívtnak a t. mester urak, hogy tanoncaikat a fent megjelölt határidő alatt multhatatlanul beírassák; mert ellenkező esetben a mulasztók az ipartörvény megfelelő §-a értelmében fognak büntettni. Hogy az iparos mester urak kívánalmait az iskolalátogatás idejének megállapításával az igazgatóság figyelembe vehesse, kívánatos, ha a tanoncok mestereikkel egyetemben jönnek a beiratáshoz. A tanítók utólag egyik osztályból a másikba nem iratkozhatnak át. Az igazgatóság.

Irodalom.

A divat.

— A Divat Újság-ból. —

Az őszi konfekciós kosztümöknél teljesen az egyéni ízlésre van bízva, hogy viselője az alakjának megfelelő félhosszú

testhez álló, vagy a kényelmes bő zakóalakú kakátot, vagy a félig testhez álló, vagy hátul harang alakú hosszú köpenyt választás ki magának, mert mindezek divatosak lesznek, csak az anyagot, díszít, színt és az elrendezést kell kissé figyelembe venni.

Az átmeneti köpenyeknél a szürke és zöldesszínű, valamint covert-coat-szerű kelmék uralkodnak. A díszít atlaszpaszából, pántok és letöltött varrások alkotják, a hajtóka és kézelő férfifazon szerint, hasonló szövetből vagy elütő bársonyból készült. Nagy szerepe lesz a fekete és barna sima vagy asztrákán mintás selyemplüssnek és a bársonynak, különösen az ugynevezett „velour du Nord-nak“. Épp úgy a rövid, mint a hosszú kabátokat gazdag zsinórozással, elütő világos posztó- vagy panne-mellényvel, empire izlésű aczél-, selyem- és zsenillia-himzessel, prémgallérral vagy hosszú paszomány-öngöggel díszítik. A posztóból, kamarnából vagy sevióból készült angol ruhákról nem mondhatunk egyebet, mint hogy minél egyszerűbb, annál elegánsabb. Egyedüli követelménye épp úgy a néha 90 cm. hosszú köpenyre, mint a 9—11 lapos szoknyára nézve, hogy viselőjén kifogástalanul álljon.

Az egyszerű, sima szövetek között gyönyörű, hamvas színek láthatók: füstszürke, sötét, borvörös, bronz és mohazöld: ez utóbbi volra a legdivatosabb, de mellette és vele versenyez az elsőbbségért a remek, szép hamvas szilvakék, mely előreláthatólag nagy tért fog hódítani. Általában az egyszerű szöveteké most az előny, de azért az említett színekből összeállított mintás és különösen nagykozczkás szövetek is divatosak lesznek.

A bársonyt szerető hölgyek örömmel fogadják a hírt, hogy a bársonyból készült délutáni és látogatóruhák nagyon elterjedtek lesznek. Estélyruhákra a lehető legrészebb színű világos, különösen pávákék és „vieuxrose“ színű bársonyt dolgozzák fel.

A bársonykalapok is erősen hódítanak, mindenféle színben, a la Rembandt, empire és XVI. Lajos korabeli izlésben és kis kalpagalakban, utóbbiakat különösen fogják viselni. A nyár nagy virágdíszé után a tél az általános tolldivatot hozza magával.

A bluzokról szólva elmondhatjuk, hogy nagyon szilárdan tartja magát és mindenféle színben, sima és mintás kelméből selyemből és japán himzésből készült bluzokat nagyon szívesen fogadják. Az őszi és téli szezonban általában divatos lesz a japán himzés.

*

A Divat Újság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre póstán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú házában van.

— A Pesti Napló ideai ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma kiállítására fényes felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötet különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak.

A Pesti Napló ideai ajándékkönyve Rakóczi Album lesz. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharaz eleven krónikáját, Es meg fog szólni ebben a kötetben a kor költőszete és izzó muzsikája. Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színnyomás képpen fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mestereire bízzák. Ezt az új páratlan díszít ajándékok megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizet és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a Pesti Napló kiadóhivatala Budapesten, VI. ker., Andrassy-ut 27. sz.

Csarnok.

Ébredés.

(Montignósó grófné verskötetéből.)
Fordította: GROSSCHMID MÁRIA.

Ültél mellettem kezem a kezemben,
Oly lángólon csöggött rajtam szemed.
Hangod hatalmas kábító varázsa,
Szép álmokba ringatta lelkemet.

Vágyakozón — gyöngéden átkaroltál,
Felejte volt az egész nagy világ,
Hozzád simulva haltnak azt susogtam:
„Tied vagyok . . . nálad a boldogság.“

Szép álmaimból hamar felejtetted,
Mig ajkamon forró csókot égett,
Bú — szenvedést adott a rideg élet,
Küzdelmeiket — és egy megtört szívet.

Minden utánzás és utánnyomás büntetendő.

A Thierry-féle balzsam

Allein echter Balsam aus der Schatzkammer-Apothek des A. Thierry in Pregrada — bei Boka-Tsch-Sauerbrunn.

esakis a zöld apáca-védőgyógyel valódi.

Törvényileg védve!
Páratlan és leghatásosabb szer emésztés, gyomorgörcs, kólika, katarus, mellfájás, influenza stb. Ára 12 kis, vagy 6 dupla, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnék patent zaráll 5 kor. franco.

Thierry centifolia
— kenőse —
netovábbja a szereknek minemű de-ánat allen. Ára két tégelynek 3.00 korona bérmentve az összeg előleges beutléde vagy utánvnt ellenében

THIERRY A.

gyógyszerész.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár: Török József és Dr. Egger I. Leó budapest és Vértes L. lugosi gyógyszerészeknél.

Kapható: Németh városi gyógyszerésztára, Zombor Szent-Györgytér. Telefon sz. 17.

NYOMTATVANYOKAT

a legeszesabban készit

OBÁT KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJA.

Nyílttér. *)

Császárfürdő **Budapest.** Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern beendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők; Irvó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

*) Ezen rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerk.

Falcione-féle**fürdő**

őszi és téli tájékoztatója

Gőzfürdő:**Hölgyek:**

Vasárnap	délután
Hétfő	„
Szerda délelőtt és	„
Csütörtök	„
Péntek	„
Szombat	„

Urak:

Vasárnap	délelőtt
Hétfő	„
Kedd délután és	„
Csütörtök	„
Péntek	„
Szombat	„

Iskolás kisasszonyok:

Szerda	délután.
---------------	-----------------

Deákok:

Kedd	délután.
-------------	-----------------

Kádfürdők:

mindennap hölgyek és urak számára.

Masseur, tyúkszemvágó fodrász a fürdőben.

Iskolás kisasszonyok szerdán délután, és a deákok kedden délután gőzfürdő használatával a svéd tornát díjtalanul használhatják.

A bazénok naponta friss vízzel töltetnek.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

32542/alisp. 1906.

Arlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye alispánja által ezennel közhírré tételek, hogy az 1906. évi augusztus hó 23-án megtartott arlejtési eredménytelen volta folytán a Jegricska-érnek a Tisza folyóba való betorkolása és a temeriu—szőregi határ között fekvő 50 km. hosszú szakaszán teljesítendő mintegy 270.000 m. földmozgositást igénylő medertisztogatási munkálatnak vállalati úton leendő biztosítására, beleértve az esetleg szükségessé váló nád és sásvágást is, Zomborban a vármegyei palota I. emeleti kistermében **1906. évi szeptember hó 20-án (csütörtök) délelőtt 9 órákor írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli arlejtés fog újból tartatni.**

Bánatpénzül 6000 kor. azaz: Hat-ezer korona teendő le.

Az írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlattevő neve, polgári állása, állandó tartózkodási helye, továbbá a köbméterenkénti egységár, még pedig az utóbbi számmal és szóval is tisztán kiírandó és a fent meghatározott bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban okvetlenül becsatolandó — **Benyújtási határidő 1906. évi szeptember hó 20-ának délelőtti 9 órája, benyújtási hely: a vármegyei alispáni hivatal.**

Ezen feltételeknek meg nem felelő, továbbá távirati úton közölt, valamint pót- és utóajánlatok nem fogadhatók el.

A szóbeli nyilvános árlejtésen csak azok vehetnek részt, kik atulirt alispánnál vagy a versenytárgyalást vezető helyettesénél előzőleg a fent közölt bánatpénzt letétbe helyezik.

A munkálatokra vonatkozó tervek, valamint az árlejtési részletes feltételek és közelebbi adatok Zomborban Sztrilich Béla vm. tb. főjegyzőnél, valamint a budapesti m. kir. kulturmérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve megtudhatók.

Zombor, 1906. évi augusztus 27-én.

Vojnits,
alispán.

Kérjen ön csak

SELLE és KARY-féle

FREDIN

Legjobb tisztítószer

minden finomabb cipőhöz

Sárga és fekete
Különösen ajánlható Boxcalfs-, Oscarla-, Chevreaux- és lakkezipőhöz.

WIEN, XII/1.

Egy jó minőségű és trágyázott

190 kat. holdas birtok

szorgalmas 5 kis gazdának részibe való megmunkálásra, avagy bébbe

kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál,
Czim a kiadóban megtudható.

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázólok szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képekereknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Weidinger S. és Zs. cégnél Zombor.

Szt. Louisi világiállítási legfőbbérem; Grand Prix

Kérjen csak **Globusz**

GLOBUSZ FÉMTISZTÍTÓ KIVONAT

Globusz védjeggyel átvörös csikban

fém-tisztító kivonat

mert sok rossz utazás történtik.

Egyedüli gyáros: **Fritz Schulz jun. rt. Lipcse és Eger**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eladó egy mintaszerűleg berendezett és felszerelt 291 magyar holdas birtok családi körülmények miatt.

Megkereséseket **Birtok** jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

*****

500 koronát fizetek annak, ki **Bartilla** fogvizének használat mellett (üvege 70 fl.) valaha ismét foglajást kap, vagy a szája büzlik. (Csomagolásért külön 20 fl.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien**, 19/1. Sommergasse 1. Kapható Zombor összes gyógyszeráraitban. Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla**-féle fogvizet. (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 20 fll.

*****

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabad. hattyú gyógyszer-tár** által **Majna-Frankfurt**.

Ménes Árverés!

Néhai bajsai Vojnich Sándor zobnaticai félvér

ménese

f. évi szeptember hó 9-én vasárnap **Zobnatica pusztán** nyilvános, önkéntes árverésen, azonnali készpénz fizetés mellett eladatik.

Vasuti állomás Bács-Topolya, hol a fenti napon a Budapest felől reggel 6 óra 27 perczkor és az Ujvidék felől reggel 6 óra 31 perczkor érkező vonatoknál az érkezők rendelkezésére kocsik állnak.

Az árverés reggel 8 órakor kezdődik.

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN FÜGGETLEN ELLENZÉKI nagy napilap:

AZ UJSÁG

Előfizetési ára:

Egész évre	28 kor.
Fél évre	14 kor.
Negyedévre	7 kor.
Egy hónapra	2.40 flil.

Gyönyörű albumajándék karácsonyra

„AZ UJSÁG”

minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési czim: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Korn Jakab

Alapított 1848-ban. **kőfaragó üzlete és sírkőraktára** Kötöttve aranyéremmel.

ZOMBOR

Sírkőraktár: Zrinyi-utcza, a volt Harpféle üzlet.

:::: Sírkőgyár: Bajai-ut 21. szám. ::::

BAJA

Sírkőraktár: a Szentháromsággal szemben, Fischer-féle házban.

Sírkőgyár: Saját házban, a Rókus temetővel szemben.

A legszebb és legfinomabb külföldi, valamint a saját sírkőgyáramban készült **síremlékek és sírkeresztek**

tiszta fekete és szürke gránitból, fehér carrarai és vörös márványból, a legdúsabb választékban állandóan raktáron tartatnak és azokat a legjutányosabb gyári árák mellett adom el. A feliratokat a legszebb kivitelben, betűnként 6 fillértől feljebb valódi aranyba vésem 10 évi jótállás mellett.

